

ŚCIEŻKA DO GODNEGO SPOŁECZEŃSTWA

W trakcie zajęć uczniowie i uczennice poznają społeczne wyzwania współczesnego świata. Zastanawiają się nad swoim wpływem na społeczeństwo i nad możliwymi działaniami na jego rzecz. Wymieniają Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ związane z kwestiami społecznościowymi i podejmują decyzję, w jaki sposób jako klasa przyczynią się do ich realizacji.

Czas trwania:

- ▶ 45 min

Pytanie kluczowe:

- ▶ W jaki sposób każdy i każda z nas może się przyczynić do osiągnięcia godnego społeczeństwa?

Cele zajęć:

- ▶ dowiesz się, jakie społeczne wyzwania stoją przed ludzkością
- ▶ poznasz sposoby działania na rzecz godnego społeczeństwa
- ▶ wskażesz Cele Zrównoważonego Rozwoju związane z kwestiami społecznościami
- ▶ podejmiesz wyzwania na rzecz godnego społeczeństwa

Podstawa programowa:

- ▶ Klasy IV–VIII

▶ szkoła ponadpodstawowa
W zależności od wiedzy uczniów i uczennic scenariusz może wymagać rozszerzenia lub wytłumaczenia pewnych treści.

Metody:

- ▶ praca z filmem
- ▶ praca z plakatem
- ▶ praca z tekstem źródłowym

Formy pracy:

- ▶ praca indywidualna
- ▶ praca w parach
- ▶ praca w grupach

Środki dydaktyczne i materiały:

- ▶ plakat „Moja ścieżka do godnego społeczeństwa”
- ▶ filmy do wyboru:
„Godna Płaca dla Wszystkich - spot kampanii Clean Clothes Polska”
- spot kampanii Clean Clothes

Polska”, Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie (1:30)
Opus B - "Piaskownica" (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej) 2009, Opus B (0:30)
„IGO Minerale konfliktu”, Instytut Globalnej Odpowiedzialności (4:12)
„Tajemnica twojego smartfona (z napisami pl)”, Instytut Globalnej Odpowiedzialności (4:13)
„Skąd się bierze głód - najpilniej strzeżona tajemnica XXI wieku”, Instytut Globalnej Odpowiedzialności (5:05)
▶ klasy IV–VI: pozostałe plakaty z serii „Moje ścieżki do Celów”
▶ klasy VII–VIII, szkoła ponadpodstawowa: duże arkusze papieru
▶ komputer, rzutnik, dostęp do Internetu
▶ załączniki

MIN

0

WPROWADZENIE:

1. Zapowiedz, że nadzisiejszej lekcji zajmiecie się społecznymi wyzwaniami stojącymi przed ludzkością i rozwiązaniami prowadzącymi do osiągnięcia godnego społeczeństwa. Zapytaj uczniów i uczennice, o jakich problemach społecznych wiedzą. Zbierz odpowiedzi na tablicy. Wybierz jeden z proponowanych filmów, dobierając materiał odpowiednio do potrzeb i poziomu klasy.

▶ Blok 2 filmów:

- „Godna Płaca dla Wszystkich - spot kampanii Clean Clothes Polska”, Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie (1:30) (<http://bit.ly/SPOTGodnaplaca>)
- Opus B - "Piaskownica" (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej) 2009, Opus B (0:30) (<http://bit.ly/FILMPiaskownica>)
- ▶ „IGO Minerale konfliktu”, Instytut Globalnej Odpowiedzialności (4:12) (<http://bit.ly/MineraleKonfliktu>)
- ▶ „Tajemnica twojego smartfona (z napisami pl)”, Instytut Globalnej Odpowiedzialności (4:13) (<http://bit.ly/TajemnicaSmartfona>)
- ▶ „Skąd się bierze głód - najpilniej strzeżona tajemnica XXI wieku”, Instytut Globalnej Odpowiedzialności (5:05) (<http://bit.ly/FilmIGO>)

Poproś o dopisanie na tablicy wyzwań społecznych wskazanych w filmie, które wcześniej nie zostały wymienione. W razie kłopotów możesz naprowadzić uczniów i uczennice na kwestie migracji, głodu, ubóstwa, konfliktów zbrojnych, nietolerancji, równości płci lub dodać je do omówionych kwestii.

PRACA WŁAŚCIWA:

2. Powiedz, że wiele organizacji na świecie podejmuje działania, aby społeczeństwa żyły godnie i aby sprostać wymienionym wcześniej w klasie wyzwaniom. Przypomnij o Celach Zrównoważonego Rozwoju. Powiedz, że za chwilę zajmiecie się organizacjami, które działają na rzecz godnego społeczeństwa i związanych z nim Celów. Podkreśl, że organizacje działają na różnych szczeblach: międzynarodowym (ONZ), nieformalnym (kooperatywy społeczne), lokalnym (To dla nas ważne!), pozarządowym (IGO, Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie, FRS). Podziel klasę na 4, 5 lub 6 równych grup. (Jeśli grup jest 4–5, zrezygnuj z informacji o jednej lub dwóch organizacjach pozarządowych). Poproś, aby uczestnicy i uczestniczki zajęć odli-

9

9

17

8

INFORMACJE O ORGANIZACJACH DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ GODNEGO SPOŁECZEŃSTWA

ORGANIZACJA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH

Międzynarodowa organizacja stawiająca sobie za cel zapewnienie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego, rozwój współpracy między narodami oraz popieranie przestrzegania praw człowieka. Idea organizacji pojawiła się w czasie II wojny światowej, oficjalnie powołano ją do życia w 1945 roku. Wtedy też pojawiła się Karta Narodów Zjednoczonych określająca cele, działalność i zadania członków organizacji. Głównymi jej celami są:

- ▶ utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa zgodnie z zasadami sprawiedliwości i prawa międzynarodowego
- ▶ rozwijanie pomiędzy narodami przyjaznych stosunków opartych na poszanowaniu zasady równouprawnienia i samostanowienia narodów
- ▶ rozwiązywanie w drodze współpracy międzynarodowej problemów międzynarodowych o charakterze gospodarczym, społecznym, kulturalnym lub humanitarnym, jak również popieranie praw człowieka i zachęcanie do poszanowania tych praw i podstawowych wolności dla wszystkich bez względu na różnice rasy, płci, języka lub wyznania
- ▶ bycie ośrodkiem uzgadniania działalności narodów zmierzającej do osiągnięcia tych wspólnych celów.

Na jednej z pierwszych sesji ONZ uchwalono najważniejszy dokument dla organizacji i ludzkości, Deklarację Praw Człowieka, zbiór praw człowieka i zasad ich stosowania. W skład ONZ wchodzi wiele międzynarodowych organizacji wyspecjalizowanych, zajmujących się konkretnymi kwestiami gospodarczymi, społecznymi, środowiskowymi. ONZ prowadzi misje pokojowe w czasach konfliktów, zachowując neutralność.

Wyznacza też cele działań ludzkości, z czego najważniejsze obecnie cele są ustanowione jako 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Źródło: Organizacja Narodów Zjednoczonych: https://pl.wikipedia.org/wiki/Organizacja_Narod%C3%B3w_Zjednoczonych.

KOOPERATYWY SPOŁECZNE

Kooperatyzm jest doktryną społeczną zakładającą powstawanie kooperatyw, czyli spółdzielni, w których środki produkcji stają się wspólną własnością wszystkich członków i które prowadzą do zrównoważonego rozwoju społecznego oraz ewolucyjnego. Każdy członek kooperatywy ma nieograniczone prawo inicjatywy, a wszystkie wytworzone dobra są rozdzielane po równo.

Idea kooperatywu zaczęła się w Polsce odradzać wraz z początkiem kryzysu ekonomicznego, kiedy ludzie szukali sposobów na kupno tańszej żywności, ale przede wszystkim stracili zaufanie do ponadnarodowych firm, które były współwinne kryzysu.

Powstawały więc kooperatywy społeczne łączące elementy wspólnotowości z nowoczesnym stylem życia oraz dbaniem o środowisko. „Kooperatywa spożywcza jest rodzajem nieformalnej spółdzielni, w której członkowie wspólnie kupują produkty spożywcze bezpośrednio od producentów, z pominięciem pośredników. [...] Mamy możliwość zakupu produktów ekologicznych prosto od rolnika. Jeśli tylko jest to możliwe, szukamy gospodarstw z certyfikatem ekologicznym. Tym sposobem uzyskujemy łatwiejszy dostęp do zdrowej, nieprzetworzonej żywności. Zamiast tracić czas, męcząc się w przeludnionych supermarketach i wydawać tam pieniądze na produkty niewiadomego pochodzenia i jakości – stawiamy na współpracę w grupie, wzajemną pomoc i podział obowiązków, który

w ostatecznym rozrachunku wszystkim wychodzi na korzyść”.

Odrodzenie się idei kooperatywności jest więc ściśle połączone z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego i wzrostem świadomości obywateli i obywaterek, którzy chcą własnymi wyborami wpływać na otaczające ich środowisko w skali lokalnej i globalnej. Dla członków i członkiń kooperatyw bardzo ważne są dobre relacje sąsiedzkie i poczucie, że mają realny wpływ na otaczające ich środowisko.

Źródło: Wojciech Pięta, „Kooperatywy spożywcze jako objaw rozwijającego się społeczeństwa obywatelskiego”, 2.06.2017: <https://publicystyka.ngo.pl/kooperatywy-spozywcze-jako-objaw-rozwijajacego-sie-spoleczenstwa-obywatelskiego>. Artykuł pochodzi z portalu organizacji pozarządowych: ngo.pl.

FUNDACJA KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie jest ogólnopolską organizacją działającą na rzecz zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie.

Jej celem jest podniesienie świadomości społeczeństwa do podejmowania odpowiedzialnych środowiskowo i społecznie wyborów konsumenckich, a także zwiększenie wpływu polskich konsumentów na politykę polskich firm i globalnych korporacji, aby poprawić standardy ich działania w zakresie ochrony środowiska i przestrzegania praw człowieka.

Fundacja pokazuje, kto i w jakich warunkach wytwarza produkty, które na co dzień kupujemy. Zastanawia się, czy przy ich powstawaniu nie ucierpieli ludzie, zwierzęta i środowisko, a także wspólnie z konsumentami i konsumentkami szuka etycznych i ekologicznych alternatyw. Prowadzi projekty informacyjne, edukacyjne, współpracuje z nauczycielami, innymi organizacjami pozarządowymi, dociera do przedsiębiorców, rządu. Dotychczas wnikliwie przeanalizowała problemy związane z branżami odzieżową, zabawkarską i drzewno-papierniczą, obecnie zwraca się też w kierunku elektroniki oraz żywności. Organizuje konferencje, seminaria, spotkania, debaty, pokazy filmów, happeningi, wystawy, festiwale oraz szkolenia. Wydała kilkanaście publikacji, m.in. poradniki dla organizacji pozarządowych, firm, konsumentów, a także scenariusze zajęć dla nauczycieli i nauczycielek oraz broszury edukacyjne dla dzieci i młodzieży.

Źródło: Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie: <https://m.ekonsument.pl>.

INSTYTUT GLOBALNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI (IGO)

To niezależna od partii politycznych i innych grup interesów organizacja pozarządowa zrzeszająca ludzi, którzy podzielają pogląd o współzależności świata. Organizacja wspiera inicjatywy z krajów Południa na rzecz usuwania przyczyn niesprawiedliwości i zmiany mechanizmów rozwoju oraz dąży do tego, aby współpraca rozwojowa była oparta na priorytetach wypracowanych przez mieszkańców i mieszkanki krajów Południa.

IGO opowiada się za takim rozwojem, który przyczynia się do eliminacji ubóstwa na świecie. Głównym celem działalności IGO jest promowanie solidarności globalnej, podnoszenie świadomości na temat współodpowiedzialności za losy świata poprzez pokazywanie, że każdy jest globalnym obywatelem, globalną obywatelką, a nasze codzienne decyzje i wybory wpływają zarówno na ludzi w innych częściach świata, jak i na przyszły kształt naszej planety.

IGO wydaje publikacje, prowadzi badania oraz szkolenia. Jednym z zadań instytutu jest wpływanie na globalną świadomość Polaków i Polek poprzez prowadzenie edukacji rozwojowej, kampanii oraz działań rzeczniczych.

W swoich kampaniach rzeczniczych IGO zajmuje się m.in.:

- ▶ sprawiedliwością podatkową, dążąc do redukcji odpływu środków pieniężnych za granicę z krajów rozwijających się oraz likwidacji „rajów podatkowych” (to kluczowe elementy w zwalczaniu nieetycznego i nieodpowiedzialnego zachowania korporacji)
- ▶ zrównoważonym rolnictwem, dzięki któremu możemy spożywać zdrową, smaczną żywność, chronić środowisko i pozwolić utrzymać się rolnikom – w Polsce i w krajach Południa
- ▶ sprawiedliwym pozyskiwaniem surowców, przybliżając problematykę produkcji i konsumpcji sprzętów elektronicznych (takich jak smartfony i laptopy) łączącej codzienność ich konsumentów i konsumentek w Polsce z osobami żyjącymi w ubóstwie w krajach rozwijających się (krajach globalnego Południa), które pracują przy wydobyciu surowców lub produkcji sprzętu elektronicznego.

IGO tworzy wiele materiałów w formie filmów i infografik dostępnych w mediach społecznościowych. Prowadzi też zajęcia z edukacji globalnej w szkołach i na uczelniach.

Źródło: Instytut Globalnej Odpowiedzialności: <https://igo.org.pl>.

FUNDACJA NA RZECZ RÓŻNORODNOŚCI SPOŁECZNEJ (FRS)

Misją Fundacji jest kształtowanie otwartego społeczeństwa różnorodnego. Wspiera dialog międzykulturowy i integrację Przeciwdziała dyskryminacji oraz wzmacnia pozycje mniejszości społecznych i społeczności migranckich. Fundacja prowadzi szkolenia i warsztaty m.in. dla administracji publicznej, nauczycielek i nauczycieli, studentek i studentów oraz organizacji pozarządowych.

- ▶ „Nie lajkuję, reaguję!” to akcja przeciwdziałania mowie nienawiści w mediach społecznościowych. W mediach można napotkać coraz więcej negatywnych przekazów dotyczących zjawiska migracji, w tym uchodźstwa. Efektem ksenofobii, rasizmu i islamofobii, które bywają częścią tych przekazów, jest m.in. wzmacnianie uprzedzeń i stereotypów wobec migrantek i migrantów. W ramach inicjatywy „Nie lajkuję, reaguję!” w 2016 roku powstał przewodnik dotyczący przeciwdziałania mowie nienawiści w mediach społecznościowych.
- ▶ Szkolny Kodeks Równego Traktowania (KRT) to narzędzie dla szkół, które wspiera kadre w kształtowaniu postaw opartych na otwartości i szacunku dla różnorodności społecznej oraz wpływa pozytywnie na bezpieczeństwo w szkole. Kodeks określa najważniejsze wartości i cele szkoły dotyczące równego traktowania, a także sposób ich realizacji. Równe traktowanie w szkole to sytuacja, w której uczennice i uczniowie oraz każda osoba należąca do społeczności szkolnej są traktowani godnie i sprawiedliwie, mają możliwość korzystania z przysługujących im praw i wolności, rozwijania i realizacji swoich talentów z uwzględnieniem ich potrzeb i możliwości oraz dokonywania wyborów życiowych w środowisku wolnym od stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji. Prawo do równego traktowania jest zapisane m.in. w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Konstytucji RP oraz innych przepisach prawa.

Fundacja opracowała też serię filmów „Narracje migrantów”, w których migranci i migrantki opowiadają o swoim życiu w Polsce. Są to uczniowie i uczennice polskich szkół, asystenci międzykulturowi i inne osoby, które mówią o swoim doświadczeniu.

Źródło: Fundacja na Rzecz Różnorodności Społecznej: <http://ffrs.org.pl>.

TO DLA NAS WAŻNE!

To grupa pedagożek dla uczennic z niepełnosprawnościami. Są nauczycielkami, pedagożkami specjalnymi. Na co dzień pracują z młodzieżą w wieku 16–24 lata z różnymi rodzajami niepełnosprawności intelektualnej oraz z osobami słabowidzącymi, słabo słyszącymi, w spektrum autyzmu. Grupę tworzą cztery kobiety. Pracują w zespole szkół specjalnych we Włocławku. W szkole dużo czasu poświęcają dziewczynom, którym często brakuje wiedzy na temat ich własnej seksualności i wsparcia w tym zakresie. „Chcemy zadbać o to, żeby młode kobiety z niepełnosprawnościami były świadome swoich praw, świadome wyborów, jakich mogą dokonywać w swoim życiu, i ról, jakie w życiu mogą grać” – deklarują. „Nasze uczennice ze względu na swoje niepełnosprawności i status materialny oraz społeczny często narażone są na dyskryminację i lekceważące traktowanie” – dodają.

Prowadziły zajęcia z edukacji seksualnej dla uczennic z niepełnosprawnością intelektualną ze swojej szkoły. Spotykały się z nimi raz w tygodniu i na każdym spotkaniu poruszały inny temat – na przykład cykl miesięczkowy, antykoncepcja, ciąża, higiena osobista, konsent, seks. Kupiły dużo materiałów, które przydały im się w zajęciach, a także środki higieniczne (tampony, podpaski, kubeczki menstruacyjne), których często brakuje nastolatkom. Uznały, że same chcą się doksztacić, dlatego zapisały się na kurs edukatorek seksualnych. Na koniec zajęć zorganizowały wyjście do gabinetu ginekologicznego, aby dziewczyny mogły oswoić się z ginekologią, zobaczyć, jak wygląda gabinet, fotel ginekologiczny, jakie badania są tam wykonywane i czego mogą się spodziewać.

Źródło: Fundusz Feministyczny, „Kogo wspieramy”: <https://femfund.pl/spolecznosc/to-dla-nas-wazne>.

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA PLAKATU

A co JA zrobię w tej sprawie?

1 **GLOBALNE WSPÓLZALEŻNOŚCI** to powiązania występujące we współczesnym, złożonym i stale się zmieniającym świecie, których jest coraz więcej z powodu postępującej globalizacji. Mogą one dotyczyć społeczności, państw, instytucji, ale i poszczególnych osób, chociaż często są one oddalone od siebie o setki lub tysiące kilometrów. Współzależności dotyczą różnorodnych aspektów ludzkiej działalności, takich jak kultura, środowisko, ekonomia, społeczeństwo, polityka czy technologia. Globalna sieć powiązań łączy ludzi, miejsca i wydarzenia. Każdy i każda z nas ma w tej sieci powiązań swoje miejsce, a działania, które podejmujemy, mogą zmieniać świat na lepsze.

2 **NASZA ŚCIEŻKA DO CEŁÓW: ŚWIADOMIE UCZESTNICZĘ W ŻYCIU SPOŁECZNYM**

3 **W wyborach głosuję na polityków i polityczki, zmieniających znaczenie realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju**

Decyzje rządzących przybliżają nas do osiągnięcia Celów Zrównoważonego Rozwoju. Tworzą otoczenie prawne umożliwiające obywatelom i obywatelkom oraz biznesowi i innym interesariuszom realizację Celów

4 **Dociekam prawdy i krytycznie patrzę na docierające do mnie komunikaty, weryfikuję je w kilku źródłach**

Obywatele i obywatelki świadomie analizują komunikaty polityków, polityczek i reklamodawców, umieją dostrzec manipulację oraz uniknąć stereotypów

5 **Współtworzę dbającą o siebie i o środowisko społeczność szkolną i lokalną**

W mojej społeczności (szkole, osiedlu, gminie, dzielnicy, powiecie...) zwraca się uwagę na wpływ, jaki mamy na środowisko (w tym klimat, wodę, różnorodność biologiczną) i ludzi na całym świecie, podejmując wybory dotyczące naszego życia

6 **Reaguję, gdy widzę niesprawiedliwość**

Osobnikowie mojej społeczności zwracają uwagę na równość dostępu do zasobów i usług dla wszystkich ludzi (na całym świecie) bez względu na wiek, płeć, pochodzenie, sprawność, orientację seksualną itp. Gdy tylko coś ogranicza ten dostęp – podejmuję działania

7 **Zaznaczę współzależności pomiędzy skutkami**

8 **Świat staje się bardziej zrównoważony pod względem społecznym, środowiskowym i gospodarczym**

Zmniejszają się nierówności np. w dostępie do edukacji lub opieki medycznej

Wzrasta znaczenie wspólnot lokalnych i lokalnych sieci współpracy. Buduje się solidarność i współzależność z sprawą całego świata

Zmniejsza się skala przemocy fizycznej, psychicznej i słownej

Wzrasta poziom poczucia szczęścia i zadowolenia z życia, gdy każdy może realizować swoje potrzeby i plany

9 **WPRZECIE CELE DO OSIĄGNIĘCIA KTERYCH ZBLIŻYŁY SIĘ DZIĘKI TEMU WYSTĄNIWIENIU**

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU: Sprawiedliwy, zrównoważony i pokojowy świat dla każdego jest nie tylko idealną wizją przyszłości, ale także zobowiązaniem podjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych w 2015 roku i doprecyzowanym poprzez 17 celów zwanych Celami Zrównoważonego Rozwoju, które zostały zawarte w dokumencie „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. Jest to wezwanie do działania dla nas wszystkich – obywateli i obywaterek, ale także rządów, sektora prywatnego i instytucji międzynarodowych. Aby osiągnąć wszystkie Cele i przypisane im 169 szczegółowych zadań określonych w Agendzie 2030, wszystkie sektory muszą ściśle ze sobą współpracować i szukać wspólnych rozwiązań dla globalnych wyzwań. Kwestie społeczne, gospodarcze i kulturowe związane z globalnym rozwojem są często wzajemnie powiązane, podobnie jak Cele Zrównoważonego Rozwoju, które wymagają spójnego globalnego wysiłku. Każdy może wesprzeć ten szeroki zakres wyzwań do sprostania i przyczynić się do osiągnięcia Celów – nawet jako uczeń lub uczennica czy społeczność szkolna.

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Źródło: – Edukacja globalna dla zapracowanych przedstawicieli w szkole podstawowej, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2018, <https://globalna.ceo.org.pl/edukacja-globalna-na-zapracowanych-przedstawicieli-w-szkole-podstawowej>; – Platforma aplikacyjna ONZ, Cele Zrównoważonego Rozwoju, <http://www.un.org/pl>, <https://www.facebook.com/Onz.Poland>; – Instytut Europejski, Strategie i wyzwania edukacji w dobie globalizacji, <https://www.konstancja.europa.eu/instytut-europejski>; – Biuro i Centrum Edukacji Obywatelskiej, <https://www.ceo.org.pl>; – Polska Misja Edukacji Obywatelskiej, <https://globalna.ceo.org.pl/projekty-misji-edukacji>.

Plakat przygotowany w ramach projektu „W świat z klasą” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej oraz w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

1. Współzależności opisane w górnej części plakatu to powiązania pokazujące nasz wpływ na innych ludzi i miejsca na świecie.
2. W tytule plakatu zaproponowano, jaką decyzję możemy podjąć, by świat stał się lepszy.
3. W dalszej części są wskazane konsekwencje naszej decyzji.
4. To ciekawostki, które tłumaczą źródło tych konsekwencji, na przykład: gdy nie jemy mięsa, zużywa się mniej wody, ponieważ do produkcji mięsa zużywa się więcej wody niż do produkcji roślin.
5. To długofalowe skutki naszej decyzji.
6. To przestrzeń dla grup: zaznaczcie, jakie powiązania widzicie pomiędzy wymienionymi zjawiskami, konsekwencjami naszych decyzji.
7. W tym miejscu przyklejcie ikony Celów Zrównoważonego Rozwoju, do których realizacji przyczynia się decyzja opisana na plakacie.
8. Miejsca na imiona osób, którym blisko do podjęcia tej decyzji – do dalszej pracy.

Scenariusz powstał w ramach projektu „Ścieżki do Celów” w 2019 roku.

Opracowanie: Centrum Edukacji Obywatelskiej.

polska pomoc

Projekt jest współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Materiał jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa 4.0 Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Centrum Edukacji Obywatelskiej. Utwór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2019. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o programie polskiej współpracy rozwojowej.